

Cauza C-474/20**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

30 septembrie 2020

Instanța de trimitere:

Vrhovni sud Republike Hrvatske (Croatia)

Data deciziei de trimitere:

27 mai 2020

Reclamant:

I.D.

Pârâtă:

Z. b. d.d., Z.

Obiectul procedurii principale

Revizuirea hotărârii definitive prin care a fost respinsă acțiunea reclamantului în cadrul căreia a solicitat declararea nulității unei clauze a contractului de credit care nu a fost negociată individual, referitoare la o modificare unilaterală a ratei dobânzii stabilite în contract, și plata sumei de 41 735,48 HRK, reprezentând diferența dintre suma care ar fi fost plătită utilizând rata dobânzii stabilită inițial și suma efectiv plătită calculată utilizând rata dobânzii modificată pe baza deciziilor unilaterale ale împrumutătorului, majorată cu dobânzile legale

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Cerere de interpretare a dreptului Uniunii în temeiul articolului 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

Întrebările preliminare

1. Directiva 93/13 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii trebuie interpretată în sensul că dispozițiile acesteia se aplică unui contract de credit încheiat înainte de aderarea Republicii Croația la Uniunea Europeană, care face însă obiectul unei conversii după aderarea la Uniune în temeiul unei legi adoptate de Republica Croația după aderarea la Uniunea Europeană, și, prin urmare, Curtea are competența de a răspunde la a doua întrebare?

Dacă răspunsul la prima întrebare este afirmativ, este adresată următoarea întrebare:

2. Articolul 6 alineatul (1) din Directiva 93/13 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii trebuie interpretat în sensul că se opune aplicării unei reglementări naționale precum legea specială în discuție în litigiul principal – ZID ZPK 2015 – Zakon o konverziji [Legea privind conversia], care, pe de o parte, în temeiul unei norme imperative, obligă prestatorul de servicii să adreseze consumatorului o ofertă de încheiere a unui act adițional la contractul de credit în modul stabilit de această lege, prin care clauzele contractuale, care la data intrării în vigoare a acestei legi (clauza referitoare la modificarea unilaterală a ratei dobânzii) sau ulterior (clauza referitoare la moneda străină legată de CHF) au fost declarate nule printr-o hotărâre judecătorească, să fie înlocuite cu clauze contractuale valide, ca și cum între părți s-ar fi aplicat de la început dispozițiile cuprinse în actul adițional, asigurându-se astfel validitatea contractului, iar, pe de altă parte, prevede că plățile efectuate în temeiul unor clauze abuzive de consumator care a fost de acord să încheie actul adițional sunt luate în considerare pentru executarea obligațiilor sale care decurg din clauzele actului adițional valid, printr-un acord privind dispunerea de eventuala sumă plătită în plus sau restituirea plăților către consumator, în cazul în care suma plătită în plus depășește totalul ratelor egale, conform noului plan de rambursare a creditului, operațiunile de mai sus realizându-se în modalitatea prevăzută de legea menționată?

Dispozițiile dreptului Uniunii invocate

Articolul 1 alineatul (2), articolul 6 alineatul (1) și articolul 10 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO 1993, L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273) (denumită în continuare „Directiva 93/13”)

Dispozițiile naționale invocate

Articolele 81 și 87 din Zakon o zaštiti potrošača [Legea privind protecția consumatorilor] (Narodne novine nr. 96/03);

Articolele 4, 49 și 55 din Zakon o zaštiti potrošača [Legea privind protecția consumatorilor] (Narodne novine nr. 41/14, 110/15 și 14/19, denumită în continuare: „ZZP”);

Articolele 145, 147, 148, 322, 323, 324, 1111 și 1115 din Zakon o obveznim odnosima [Legea privind obligațiile] (Narodne novine nr. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 și 29/18);

Articolele 1, 19a, 19b, 19c, 19d și 19e din Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju [Legea privind modificarea și completarea legii privind creditul de consum] (Narodne novine nr. 102/2015, denumită în continuare: „Legea privind conversia”)

Articolele 502j, 502k și 502n din Zakon o parničnom postupku [Legea privind procedura civilă] (Narodne novine nr. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 (text codificat), 25/13, 89/14 (hotărârea Ustavni sud Republike Hrvatske [Curtea Constituțională a Republicii Croația] și 70/19)

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii

- 1 La 30 iunie 2006, reclamantul, în calitate de consumator și împrumutat, a încheiat cu banca Z. b. d.d., Z., în calitate de împrumutător, un contract de credit denominat în franci elvețieni, care este rambursat în kuna croată la cursul mediu al Hrvatska narodna banka [Banca Națională a Croației] din data plății. Reclamantul s-a obligat să ramburseze acest credit stabilit la suma de 78 200,00 de franci elvețieni, cu o clauză referitoare la moneda străină legată de CHF, în decurs de 20 de ani, cu dobânzi contractuale, care, potrivit contractului, urmau să fie variabile și stabilite în funcție de modificările condițiilor de piață pe baza unei decizii privind ratele dobânzii adoptate de împrumutător, în echivalent în kuna calculat la cursul mediu al Hrvatska narodna banka [Banca Națională a Croației] din data plății (denumit în continuare „contractul de credit”). Considerând că clauzele contractuale referitoare la moneda străină legată de CHF, și la modificarea unilaterală a ratei dobânzii, care nu au fost negociate individual, sunt nule, reclamantul a introdus, la 14 noiembrie 2014, la Općinski sud u Osijeku [Tribunalul Municipal din Osijek] o acțiune prin care a solicitat declararea nulității contractului de credit sau, eventual, declararea nulității parțiale a contractului de credit (în mod concret, a clauzelor referitoare la moneda străină legată de CHF, și la modificarea unilaterală a ratei dobânzii), formulând, alături de aceste două cereri, și o cerere de restituire (în temeiul îmbogățirii fără justă cauză). Cu titlu subsidiar, reclamantul a solicitat plata sumei de 41 735,48 HRK reprezentând diferența dintre suma care ar fi fost plătită utilizându-se rata dobânzii stabilită inițial și suma efectiv plătită calculată utilizându-se rata dobânzii modificată pe baza deciziilor unilaterale ale împrumutătorului în perioada cuprinsă între 23 octombrie 2007 și 31 decembrie 2013, calculată în kuna la data

plății dobânzilor la cursul francului elvețian din data plății, majorată cu dobânzile legale.

- 2 Rata dobânzii convenită inițial, de 4,90 % pe an, a fost modificată de mai multe ori pe durata contractului prin decizie unilaterală a împrumutătorului, astfel că, în anumite perioade, a fost de 5,55 %, 6,30 %, 6,80 % sau 6,55 %, până la 1 ianuarie 2014, când, în urma intervenției legii, a fost stabilită la 3,23 %.
- 3 La 18 ianuarie 2016, reclamantul a încheiat cu împrumutătorul un act adițional la contractul de credit, în temeiul căruia, în conformitate cu Zakon o konverziji [Legea privind conversia], au fost modificate unele clauze ale acestui contract, și anume cele privind moneda străină în care creditul este denominat, rata dobânzii și quantumul soldului creditului și, de asemenea, a fost încheiat un acord privind dispunerea de suma plătită în plus. Considerând că împrumutătorul, prin încheierea acestui act adițional la contractul de credit, i-a satisfăcut, *de facto*, în parte cererea, reclamantul și-a retras, în parte, acțiunea și a păstrat doar cererea de declarare a nulității clauzelor referitoare la modificarea unilaterală a ratei dobânzii și o cerere de restituire corespunzătoare.
- 4 Acțiunea reclamantului a fost respinsă prin hotărârea Općinski sud u Osijeku [Tribunalul Municipal din Osijek] din 18 mai 2016, iar apelul său împotriva acestei hotărâri a fost respins prin hotărârea Županijski sud u Osijeku [Tribunalul de Comitat din Osijek] din 2 februarie 2017. Instanțele inferioare au apreciat că, având în vedere reclamantul că a încheiat cu împrumutătorul un act adițional în conformitate cu Zakon o konverziji [Legea privind conversia], nu poate fi admisibilă cererea acestuia de declarare a nulității clauzei contractuale referitoare la modificarea unilaterală a ratei dobânzii, care nu mai este în vigoare, nici cererea de restituire în temeiul îmbogățirii fără justă cauză, ca și cum actul adițional la contract nu ar fi fost încheiat. Reclamantul a formulat împotriva acestei hotărâri definitive o cerere de revizuire, care, în litigiul principal, este examinată de Vrhovni sud Republike Hrvatske [Curtea Supremă a Republicii Croația].

Principalele argumente ale părților din procedura principală

- 5 În susținerea acțiunii sale, reclamantul a invocat, în primul rând, faptul că clauza contractuală referitoare la modificarea unilaterală a ratei dobânzii a fost declarată nulă, ca urmare a unei acțiuni colective, prin hotărârea Trgovački sud u Zagrebu [Tribunalul Comercial din Zagreb] din 4 iulie 2013, care, după hotărârea Visoki trgovački sud Republike Hrvatske [Curtea Comercială de Apel din Republica Croația], a rămas definitivă, cu privire la această chestiune, la 13 iunie 2014. În al doilea rând, reclamantul a subliniat că sumele plătite în plus pe baza acestei clauze contractuale abuzive, precum și dobânzile legale la aceste sume, nu au fost luate în considerare la conversia creditului în euro, ci chiar dimpotrivă, creditului în euro i-a fost aplicată o rată mai mare a dobânzii.
- 6 În cererea de revizuire, reclamantul pune în discuție, printre altele, exactitatea aprecierilor de drept din hotărârile instanțelor inferioare, considerând că

încheierea actului adițional la contractul de credit nu constituie o compensație pentru clauza abuzivă referitoare la modificarea unilaterală a ratei dobânzii și subliniază că acest act adițional nu cuprinde clauze potrivit cărora ar fi obținut o compensație în acest sens. Prin urmare, susține că are dreptul la o compensație potrivit dispozițiilor generale ale dreptului contractelor, ca și când actul adițional la contract nu ar fi fost încheiat.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 7 Vrhovni sud [Curtea Supremă] pornește de la constatarea că clauzele contractului de credit inițial, referitoare la moneda străină raportată la CHF și la modificarea unilaterală a ratei dobânzii, care nu au fost negociate individual, sunt nule. Hotărârea Trgovački sud u Zagrebu [Tribunalul Comercial din Zagreb] din 4 iulie 2013, amintită mai sus, care a fost supusă controlului Vrhovni sud [Curtea Supremă], precum și Ustavni sud Republike Hrvatske [Curtea Constituțională a Republicii Croația], a fost pronunțată și împotriva băncii Z. b. d.d., Z. și se referă la contractul de credit în cauză.
- 8 Instanța are însă îndoieli cu privire la efectele juridice ale nulității acestor clauze ca urmare a intrării în vigoare a Zakon o konverziji [Legea privind conversia]. În această privință, consideră esențiale articolul 6 alineatul (1) din Directiva 93/13, ca normă centrală a sistemului de protecție a consumatorilor împotriva clauzelor contractuale abuzive din Uniunea Europeană, și interpretarea acestuia în practica Curții. De această cauză, este citată jurisprudența Curții¹, potrivit căreia statele membre trebuie să se asigure că clauzele abuzive nu creează obligații pentru consumator și că contractul continuă să existe fără clauzele abuzive, dacă acest lucru este posibil în conformitate cu dreptul intern, precum și restituirea către consumator. Înseamnă că legiuitorul croat a asigurat caracterul neobligatoriu al clauzelor abuzive în sensul că le-a declarat nule și, având în vedere că nulitatea produce efecte *ex tunc*, prin constatarea nulității clauzelor abuzive asigură consumatorilor standardul de protecție impus de dispoziția menționată, cu condiția ca, în același timp, să fie recunoscute și protejate efectele juridice ale nulității și anume, în primul rând, restituirea.
- 9 ZZP nu cuprinde dispoziții referitoare la restituirea către consumator, așadar creează o situație juridică și de fapt ca și cum clauzele contractuale abuzive nu ar exista, însă restituirea este realizată în temeiul dispozițiilor generale ale dreptului contractelor sau al dispozițiilor speciale, dacă acestea există pentru contractele individuale încheiate cu consumatorii. În ceea ce privește contractul încheiat cu consumatorul în discuție în litigiul principal, la 30 septembrie 2015 a intrat în vigoare Zakon o konverziji [Legea privind conversia], care a fost adoptată pentru a reduce, pentru numeroșii consumatori care în anii 2004–2008 au încheiat contracte de credit cu o clauză referitoare la moneda străină exprimată în francul

¹ Hotărârea din 21 decembrie 2016, Gutiérrez Naranjo și alții (C-154/15, C-307/15 și C-308/15, EU:C:2016:980, punctele 55 și 56).

elvețian, efectele negative ale aprecierii puternice a acestei monede și ale majorării ratei dobânzii prin decizii ale împrumutătorilor. Această lege a fost supusă controlului Ustavni sud Republike Hrvatske [Curtea Constituțională a Republicii Croația], care, prin decizia din 4 aprilie 2017, a respins cererea de examinare a conformității acestei legi cu Ustav [Constituția], afirmând că această lege are un obiectiv legitim ce constă în creșterea protecției sociale, prevenirea continuării practicilor comerciale neloiale ale instituțiilor de creditare și prevenirea agravării crizei datoriilor și, de asemenea, că această măsură de conversie a creditului este proporțională cu obiectivul legitim amintit și că nu a existat o altă măsură mai puțin constrângătoare sau restrictivă.

- 10 Reclamantul a încheiat de bunăvoie actul adițional la contractul de credit în conformitate cu Zakon o konverziji [Legea privind conversia], prin care creditul său a făcut obiectul unei conversii. Acest act adițional la contract este valid în cazul nulității clauzei din contractul inițial referitoare la modificarea unilaterală a ratei dobânzii, chestiune pe care reclamantul nu o contestă. La momentul intrării în vigoare a acestei legi, clauzele contractuale referitoare la modificarea unilaterală a ratei dobânzii erau deja declarate nule în jurisprudență, în schimb, potrivit jurisprudenței Vrhovni sud [Curtea Supremă], clauza privind francul elvețian era validă. Vrhovni sud [Curtea Supremă] afirmă că se pronunță pentru prima dată cu privire la eventuala restituire după încheierea unui asemenea act adițional la un contract de credit chiar în acțiunea principală, în timp ce curțile de apel au avut poziții juridice diferite în această chestiune.
- 11 În ceea ce privește clauza abuzivă referitoare la modificarea unilaterală a ratei dobânzii din contractul de credit inițial, aceasta este considerată inexistentă și va fi înlocuită prin încheierea unui act adițional la contract ca și cum creditul ar fi fost denominat de la bun început în euro, cu o clauză privind rata dobânzii variabilă pentru creditele în euro, al cărui caracter neabuziv nu este contestat de părțile din litigiul principal. Totodată, a fost efectuată o compensare cu reclamantul pentru toate plățile efectuate anterior și pentru suma plătită în plus care a fost calculată. Clauza din actul adițional la contract, prin care se stabilea că clauza referitoare la modificarea unilaterală a ratei dobânzii din contractul de credit inițial va fi înlocuită retroactiv cu o rată variabilă a dobânzilor contractuale pentru creditele cu clauză privind exprimarea în euro, nu este nici ea o clauză negociată individual. Totodată, această clauză, în opinia Vrhovni sud [Curtea Supremă], care invocă articolul 1 alineatul (2) și considerentul (13) al Directivei 93/13, este exclusă din domeniul de aplicare al acestei directive, întrucât nu a fost pregătită în prealabil de către creditor, ci este stabilită de dreptul intern. Rata dobânzii în sine, stabilită prin actul adițional, și modalitatea de aplicare a acesteia nu sunt prevăzute de această lege, însă lipsa caracterului abuziv și validitatea acestei clauze din actul adițional nu sunt contestate în litigiul principal.
- 12 Zakon o konverziji [Legea privind conversia] prevede obligația împrumutătorului de a adresa consumatorului o ofertă de încheiere a unui act adițional la contractul de credit, al cărui conținut, în ceea ce privește modul de calcul al conversiei, este stabilit de această lege, iar consumatorul poate alege dacă dorește să îl încheie.

- 13 Citând jurisprudența Curții², Vrhovni sud [Curtea Supremă] a afirmat că scopul eliminării caracterului obligatoriu al clauzelor contractuale abuzive poate fi îndeplinit de statul membru și prin adoptarea unor reglementări care se vor aplica în mod retroactiv față de contractele cu consumatorii deja încheiate care conțin clauze abuzive, în vederea eliminării acestor clauze și, totodată, pentru menținerea validității contractului, cu condiția restituirii către consumator. Astfel, Vrhovni sud [Curtea Supremă] – în procedura în care Općinski sud u Pazinu [Tribunalul Municipal din Pazin] a solicitat emiterea unei opinii juridice în ceea ce privește o întrebare pe care această instanță a considerat-o importantă pentru aplicarea uniformă a dreptului (așa-numita procedură-model) – a statuat că actele adiționale la contractul de credit încheiate în temeiul Zakon o konverziji [Legea privind conversia] sunt valide. Este vorba despre o dispoziție specială, care dispune derogarea de la dispozițiile generale ale dreptului contractelor referitoare la nulitate. De asemenea, această derogare are ca efect faptul că sumele deja plătite pe baza unor clauze contractuale abuzive nu sunt restituite consumatorului, ci sunt folosite pentru executarea obligațiilor sale care decurg din actul adițional la contractul de credit, în modalitatea prevăzută de această lege, fiind stabilită și modalitatea de dispunere de eventuala sumă plătită în plus. Această lege nu consideră în mod clar nulă nicio clauză a unui contract de credit precum contractul din cauza de față și, prin urmare, nu prevede nici restituirea către consumator. Cu toate acestea, trebuie avut în vedere faptul că legea amintită a fost adoptată într-un moment în care nulitatea clauzei referitoare la modificarea unilaterală a ratei dobânzii era deja stabilită cu titlu definitiv.
- 14 Vrhovni sud [Curtea Supremă] a ajuns la concluzia că din întreaga speță se poate observa că intenția legiuitorului a fost ca, prin încheierea unui act adițional la contract, să fie modificată clauza contractuală abuzivă, iar restituirea către consumator să fie asigurată prin luarea în considerare a plăților efectuate pe baza clauzelor abuzive în contul plăților efectuate pe baza clauzelor neabuzive, cât și prin încheierea unui acord privind eventuala sumă plătită în plus, pentru ca, astfel, să elimine în întregime îndoielile cu privire la validitatea contractului și restituirea către consumator, fără a fi necesare proceduri judiciare. De aceea, Vrhovni sud [Curtea Supremă] apreciază că dispozițiile acestei legi speciale permit interpretarea potrivit căreia, datorită încheierii unui act adițional valid, în interesul părților la contract și al securității juridice, contractul de credit rămâne în vigoare și, în același timp, nu sunt restituite în niciun fel către consumator plățile efectuate pentru respectarea clauzei contractuale abuzive (cu excepția situației în care suma plătită în plus depășește totalul ratelor egale). Acestea sunt însă luate în considerare la îndeplinirea obligațiilor contractuale valide stabilite prin actul adițional, al căror conținut este prevăzut de lege și care, totodată, nu trebuiau să fie în niciun moment din perioada de valabilitate a contractului mai avantajoase din punct de vedere economic pentru consumator, care acoperă singur diferența ce decurge din rata mai mare a dobânzii la creditele cu clauză referitoare la moneda străină exprimată referitoare în euro față de cele în franci elvețieni, fără dreptul la

² Hotărârea din 14 martie 2019, Dunai, (C-118/17, EU:C:2019:207, punctul 55).

aplicarea unei dobânzi de la data plăților efectuate sau la diferența de curs valutar pentru suma plătită în plus constatată.

- 15 Vrhovni sud [Curtea Supremă] afirmă în continuare că, în opinia sa, în speță nu este aplicabilă interpretarea Curții din Hotărârea din 9 iulie 2020, Ibercaja Banco, C-452/18, întrucât, pe de o parte, în acea cauză, actul adițional la contract a fost încheiat ca urmare a unei libere înțelegeri, astfel încât conținutul acestuia a fost fie pregătit în prealabil de comerciant, fie s-au desfășurat negocieri individuale între părți. Pe de altă parte, actele adiționale la contract examinate în litigiul principal nu cuprind clauze referitoare la retragerea consumatorului din actul adițional, nici legea nu cuprinde asemenea dispoziții, astfel că împrumutătorului nu i se poate imputa că, în momentul încheierii actului adițional, pe care era obligat să îl încheie în temeiul legii, nu a prezentat consumatorilor toate efectele juridice posibile ale încheierii acestuia. Prin natura lucrurilor, la momentul încheierii contractului nu exista o jurisprudență legată de efectele juridice *Zakon o konverziji* [Legea privind conversia] referitoare la restituirea către consumator ca urmare a clauzelor contractuale abuzive, iar cu privire la această problemă nici măcar astăzi nu există o jurisprudență unificată. În această privință, Vrhovni sud [Curtea Supremă] a invocat hotărârea Curții din 19 septembrie 2019, *Lovasné Tóth*, C-34/18, din care rezultă că cerința de transparență nu impune furnizorului să furnizeze consumatorului informații suplimentare în ceea ce privește o clauză contractuală ale cărei efecte juridice pot fi stabilite exclusiv prin interpretarea unor dispoziții de drept național care nu fac obiectul unei jurisprudențe unificate. În opinia sa, această considerație se aplică și în cazul de față, în care *Zakon o konverziji* [Legea privind conversia], la momentul încheierii actului adițional, nu făcea obiectul jurisprudenței și, în special, în împrejurări în care conținutul actului adițional și obligația împrumutătorului de a-l oferi consumatorului sunt prevăzute în întregime de dispoziții legale imperative.
- 16 Având în vedere considerațiile de mai sus, Vrhovni sud [Curtea Supremă] are îndoieli dacă se poate susține că consumatorul care a efectuat plăți pe baza unor clauze abuzive dintr-un contract de credit cu clauză referitoare la moneda străină legată de francul elvețian a primit o compensație prin faptul că s-a găsit în aceeași situație de fapt și de drept ca și cum ar fi avut tot timpul încheiat un contract de credit cu clauză referitoare la moneda străină legată de euro, care nu cuprinde clauze contractuale abuzive. Cu alte cuvinte: reglementarea care, în principiu, garantează consumatorului valoarea reală de executare a obligațiilor constituie o garanție suficientă de compensare și în situația în care nu este atins echivalentul matematic absolut al valorii obligațiilor.
- 17 În sfârșit, Vrhovni sud [Curtea Supremă] se confruntă cu problema aplicării dreptului Uniunii în raport cu obiectul litigiului principal. Contractul de credit inițial a fost încheiat înainte de aderarea Republicii Croația la Uniunea Europeană la 1 iulie 2013. Vrhovni sud [Curtea Supremă] citează jurisprudența Curții³, din

³ Hotărârea din 10 ianuarie 2006, *Ynos* (C-302/04, EU:C:2006:9, punctele 35-38), Ordonanța din 3 iulie 2014, *Tudoran* (C-92/14, EU:C:2014:2051, punctele 26-29), și Hotărârea din 9 iulie 2020, *BRD Groupe Société Générale* (C-698/18 și C-699/18, EU:C:2020:537, punctele 41-48).

care rezultă că Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă pentru interpretarea dreptului Uniunii cu privire la aplicarea acestuia într-un stat membru doar de la data aderării statului respectiv la Uniune. Din hotărârea Curții în cauza Tudoran rezultă că la articolul 10 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva 93/13 este stabilit domeniul de aplicare temporal al acesteia (în Croația se aplică contractelor cu consumatorii încheiate după 1 iulie 2013), astfel, pentru a stabili dacă această directivă se aplică contractului care face obiectul litigiului principal, trebuie să se țină seama de data încheierii acestuia, perioada în care produce efecte juridice fiind irelevantă.

- 18 Cu toate acestea, Vrhovni sud [Curtea Supremă] susține că situația examinată nu se referă la o cerere de interpretare a dreptului Uniunii cu referire la validitatea contractului de credit pe baza unor elemente care existau la data încheierii acestuia, ci de stabilire a conformității efectelor juridice ale Zakon o konverziji [Legea privind conversia], adoptată după aderarea Republicii Croația la Uniunea Europeană, în ceea ce privește restituirea către consumatorii cărora li se aplică această lege, cu articolul 6 din Directiva 93/13. Această reglementare, având în vedere efectul său retroactiv, se aplică obiectului litigiului principal și afectează situația consumatorilor, care trebuie evaluată la momentul litigiului, nu la momentul încheierii contractului. Prin cererea de față, instanța solicită, astfel, interpretarea conformității cu dreptul Uniunii a unei reglementări naționale pe care Republica Croația a adoptat-o după data aderării la Uniunea Europeană și care, cu referire la acest contract încheiat înainte de aderare, produce efecte juridice după aderarea la Uniunea Europeană.